

Ο κυρ Μιχάλης Κάσιαλος

Η ζωγραφιά αυτή είναι του Κύπριου λαϊκού ζωγράφου Μιχάλη Κάσιαλου.

Από πολύ μικρό παιδί, καθώς ζούσε ανάμεσα στα αρχαία – η Κύπρος είναι σπαρμένη από αγγεία, νομίσματα και αγάλματα πολλών χρόνων – ο κυρ Μιχάλης Κάσιαλος προσπαθούσε με τα παιδικά του χεράκια να φτιάξει και κείνος τέτοια «αρχαία». Φανταζόταν πως ήταν πολύ εύκολο, αφού τόσα και τόσα φτιάχναν οι πρόγονοί του. Όμως τα χρόνια της παιδικής ανεμελιάς δε βάσταξαν πολύ. Οι γονείς του, που ήταν φτωχοί χωρικοί από το χωριό Άσσια, είχαν μόνο ένα μικρό χωραφάκι και πολλά παιδιά. Μόλις λοιπόν ο Μιχάλης τέλειωσε το δημοτικό, τον έβαλαν μαθητευόμενο σ' έναν τσαγκάρη και μόλις σχόλαγε από κει πήγαινε να ταΐσει τα ζωντανά, να μαζέψει τα ξύλα για το φούρνο, χίλιες δυο δουλειές του χωριού.

Όμως, έστω και τις Κυριακές, έπιανε πηλό κι έφτιαχνε αγαματάκια και λυχνάρια. Ό,τι μέταλλο έβρισκε το σκάλιζε για να το κάνει σαν τα παλιά νομίσματα που είχε βρει οργώνοντας το χωράφι.

Πέρασαν πολλά χρόνια, το αγοράκι μεγάλωσε, παντρεύτηκε, έκανε και κείνος δικά του παιδιά, πάντα σκυμμένος στη δουλειά, μα πάντα και με τον καημό να φτιάξει κάποτε κάτι δικό του με πηλό και με χρώματα.

Πέρασαν κι άλλα χρόνια, παντρεύτηκαν τα παιδιά του και του έκαναν εγγόνια. Άρχισε κι ο ίδιος να έχει περισσότερο καιρό. Όμως, τότε άρχισε ο αγώνας των Κυπρίων εναντίον των Άγγλων (1955). Ο κυρ Μιχάλης θέλησε να βοηθήσει κι αυτός στον απελευθερωτικό αγώνα. Ήταν όμως κιόλας γέρος, πάνω από 65 χρονών.

“Ούλα τούτα τα παιδεμένα χρόνια της Εγγλέζικης κατοχής βολόδερνα στα χωράφια. Είχα και λίγα ζωντανά. Βρήκα κάτι μικρά αρχαία στο χωράφι μου. Μ' αρέσανε πολύ. Όλο τα κοιτάζα κι έλεγα μέσα μου, τι λες, μπορείς να φτιάξεις κι εσύ τέτοια ; Έφτιαξα ένα – δύο και τα 'βαλα στην σάλα.

Κάποτε δύο Εγγλέζοι που τα 'δανε, τα νομίσανε για πραγματικά και μου δώκανε κάμποσα λεφτά για να τ' αγοράσουν. Είπα κι εγώ να το κάνω πραγματική δουλειά κι άρχισα να δουλεύω.

Μ' άρεσε αυτή η δουλειά. Πήγαίνα στο μουσείο και τα κοιτούσα με τις ώρες. Γίνηκα πραγματικός τεχνίτης. Σκάλιζα το μολύβι και το σίδερο, τόσο όμορφα, με τόσο ωραίες κι αρχαίες φιγούρες, που λίγο – λίγο γέμισα το Εγγλέζικο Μουσείο, με φεύτικα νομίσματα.

Εγώ ο ίδιος τους το 'πα, όταν τους τινάξαμε από πάνω μας, πως ήταν κάλτικα εκείνα τα νομίσματα, που 'χανε ωραία αραδιασμένα στην βιτρίνα τους είκοσι χρόνια. Σκάσανε! Μα ούτε και τα βγάλανε! Τους είχα ρεζιλέψει! Γράφανε μόνον «αντιγραφές» δίπλα. Ήτανε ο δικός μου τρόπος να τους πολεμήσω”.

Είχε πιάσει για καλά τα εβδομήντα όταν βάλθηκε να γίνει ζωγράφος. Ξεκίνησε να ζωγραφίζει όλες τις ομορφιές του τόπου του, ήθη και έθιμα, ό,τι μπορούσε να εξαφανίσει ο σύγχρονος πολιτισμός. Φορώντας πάντα τις βράκες, το καλπάκι του και την κάτασπρη πουκαμίσα, ρώταγε την κυρα-Ειρήνη, την αγαπημένη του γυναίκα, αν της άρεσε κάθε ζωγραφιά που τέλειωνε, και σαν εκείνη του έλεγε «ναι, είναι σπουδαία», αυτός χαιρόταν σαν να του 'λεγε «μπράβο, φτιάξε κι άλλα» ο κόσμος ολόκληρος. Και ξαναρχινόταν στη δουλειά.

Στη ζωγραφική του, φαίνεται καθαρά ότι ο Κάσιαλος ακολουθεί την αρχαιοελληνική τεχνοτροπία. Φιγούρες στη σειρά, τις πιο πολλές φορές σε προφίλ, μέσα σ' ένα πλαίσιο από ξανθό σιτάρι ή πασχαλιάτικη εξοχή. Φιγούρες που χορεύουν, που σκάβουν, κεντούν ή απλά κουβεντιάζουν στο γνωστό μας χωριάτικο καπηλειό, είναι τα θέματά του. Οι πίνακές του που στην αρχή χαρίζονταν ή πουλιόντουσαν σε χαμηλές τιμές, ξεπέρασαν σιγά – σιγά τις τιμές των “αρχαίων” του νομισμάτων, που πουλούσε στους Άγγλους παλαιότερα.

Ο Κάσιαλος, που γίνηκε ζωγράφος στα εβδομήντα του χρόνια, στα ογδόντα οχτώ του ήταν διάσημος πια, έχοντας εκθέσει τα έργα του σε τοπικές και διεθνείς εκθέσεις. Τότε, καθώς αγαπούσε με πάθος το χωριό του, αποφάσισε να χτίσει μόνος του μια εκκλησία και να τη ζωγραφίσει ολόκληρη μοναχός του. Κι αυτό το μεγάλο του όνειρο το έκανε πραγματικότητα. Το 1973 ο αρχιεπίσκοπος Μακάριος εγκαινίασε την εκκλησία του κυρ Μιχάλη κι οι καμπάνες διαλαλούσαν χαρούμενες το μεγάλο γεγονός.

Όμως το θαυμαστό παραμύθι του μεγάλου Κύπριου λαϊκού ζωγράφου δεν τέλειωσε όμορφα, όπως τα παραμύθια. Τον Αύγουστο του 1974 οι Τούρκοι εισβάλανε στην Κύπρο, μπήκανε στην Άσσια, κι όπως γίνεται πάντα στον πόλεμο, που τίποτα δε σέβεται, ούτε τέχνη, ούτε γεράματα, ούτε ανθρώπινες ζωές, ρήμαξαν και σκότωσαν αθώους. Ανάμεσά τους ήταν κι ο γερο-Κάσιαλος, αυτός που τόσο τραγούδησε την ελευθερία της Κύπρου και τις ομορφιές της. Όμως, αν εκείνος πέθανε, μένουν αθάνατες οι εικόνες του, σαν και κείνα τα αρχαία που 'βλεπε γύρω του μικρός και που μιλούν ακόμα για κείνους που ζήσανε τρεις χιλιάδες χρόνια πριν από εμάς.

Μετατρέπω τις ρηματικές φράσεις σε ονοματικές.

Εντοπίστηκε μεγάλη κηλίδα πετρελαίου στο Αιγαίο.

Οι τιμές των καυσίμων κίνησης αυξήθηκαν κατά 7 σεντ το λίτρο.

Ανακαλύφτηκε αρχαίος οικισμός στη Λέμπα.

Μετατρέπω τις ονοματικές φράσεις σε ρηματικές.

Διακοπή του ηλεκτρικού ρεύματος στη Λάρνακα, λόγω βλάβης στο δίκτυο.

Συζήτηση για την οικονομία ανάμεσα στους υποψήφιους προέδρους.

Προσγείωση στρατιωτικού ελικοπτερου σε γήπεδο ποδοσφαίρου, λόγω βλάβης.

Βρίσκω στη 2^η παράγραφο ένα ρήμα που να ταιριάζει με την κάθε περιγραφή:

- 3^ο πρόσωπο ενικού αριθμού,
ενεργητική φωνή, οριστική έγκλιση
χρόνος παρατατικός
- 3^ο πρόσωπο ενικού αριθμού
ενεργητική φωνή, υποτακτική έγκλιση
χρόνος αόριστος
- 3^ο πρόσωπο ενικού αριθμού
παθητική φωνή, οριστική έγκλιση
χρόνος παρατατικός
- 3^ο πρόσωπο πληθυντικού αριθμού
ενεργητική φωνή, οριστική έγκλιση
χρόνος αόριστος

Αναγνώρισε γραμματικά τα 10 υπογραμμισμένα ρήματα από το κείμενο.

Ρήμα	Πρόσωπο	Αριθμός	Φωνή	Έγκλιση	Χρόνος
είχε πιάσει					
να γίνει					
ξεκίνησε					
να ζωγραφίζει					
να εξαφανίσει					
τέλειωνε					
χαιρόταν					
φτιάξε					
φαίνεται					
χορεύουν					

Σχηματίζω τις παθητικές μετοχές των ρημάτων

- Σκαλίζω → Σκαλισμένος
- Παντρεύομαι →
- Γερνώ →
- Εξαφανίζω →
- Τελειώνω →
- Αγαπώ →
- Σκύβω →

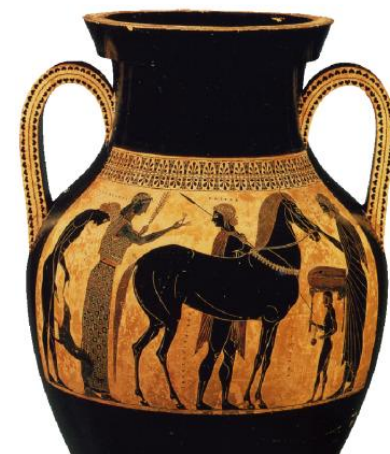
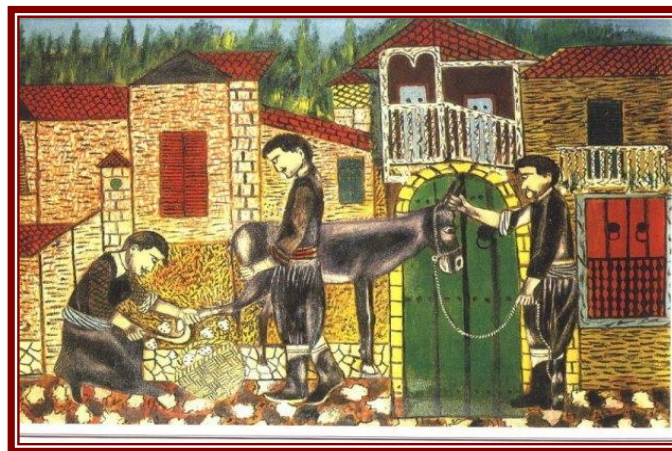
Συμπληρώνω τα γράμματα που λείπουν από τα παρακάτω ρήματα:

Μας συνάντ__σε στην πλατεία του χωριού, αλλά δε μας χαιρέτ__σε.

Ίσως γιατί δε μας γνώρ__σε, ίσως να μη μας αντιλήφθ__κε.

Η αμυγδαλιά άνθ__σε πολύ νωρίς. Νομ__ζω ότι ο αέρας θα σκορπ__σει τα άνθη της.

Τον χτύπ__σαν πολλές συμφορές, αλλά δε λύγ__σε, ούτε αδίκ__σε κανένα.

« Ο Κάλικας » - Πίνακας του Κάσιαλου

Αρχαίο ελληνικό ερυθρόμορφο αγγείο

Ο πιο πάνω πίνακας του Κάσιαλου έχει τίτλο «Πώς γίνεται το ψωμί». Μελέτησε τα πρόσωπα και τη δραστηριότητα τους και γράψε τρεις επανξημένες προτάσεις βασισμένες στις παρατηρήσεις σου.

Στο κείμενο υποστηρίζεται ότι « Στη ζωγραφική του, φαίνεται καθαρά ότι ο Κάσιαλος ακολουθεί την αρχαιοελληνική τεχνοτροπία...». Μπορούν οι δύο πιο πάνω εικόνες να ενισχύσουν αυτή την άποψη;

Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής

☞ Ο Κύπριος λαϊκός ζωγράφος Μιχαήλ Κάσιαλος καταγόταν από :

- * την Άσσια
- * το Βαρώσι
- * τη Λεμεσό
- * τη Σαλαμίνα

☞ Ο Κάσιαλος άρχισε να ζωγραφίζει :

- * όταν ήταν στο δημοτικό σχολείο
- * όταν ξεκίνησε ο αγώνας της ΕΟΚΑ
- * όταν ήταν 70 χρονών
- * όταν απέκτησε παιδιά και εγγόνια

☞ Ο Κάσιαλος πέθανε:

- * από βαθιά γεράματα
- * σκοτώθηκε κατά την Τουρκική εισβολή
- * σε αεροπορικό δυστύχημα
- * στη φυλακή

Από πού αντλούσε τη θεματολογία της ζωγραφικής του ο Κάσιαλος ; Τι προσπαθούσε να απεικονίσει και γιατί;

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....